

Tuần: 23

Tiết: 45 **VẤN ĐỀ 3: ẢNH HƯỞNG LẤN NHAU GIỮA CÁC SINH VẬT**

I. Quan hệ cùng loài.

- Là quan hệ giữa các cá thể cùng loài, cùng sống trong 1 hoàn cảnh nhất định.
- Gồm quan hệ hỗ trợ và cạnh tranh.

+ Hỗ trợ: khi sinh vật sống với nhau thành từng nhóm có nơi sống và nguồn sống đầy đủ.

+ Cạnh tranh: khi gặp điều kiện bất lợi về thức ăn và nơi ở.

• Khi quan hệ cạnh tranh gay gắt-> 1 số cá thể tách khỏi nhóm để giảm nhẹ cạnh tranh cá thể, hạn chế cạn kiệt nguồn thức ăn trong vùng.

II. Quan hệ khác loài.

- Là quan hệ giữa các cá thể khác loài cùng sống trong 1 hoàn cảnh nhất định.
- Gồm: quan hệ hỗ trợ và đối địch.

+ Hỗ trợ: mối quan hệ có lợi cho tất cả các sinh vật. Gồm quan hệ cộng sinh và hội sinh

+ Đối địch: một bên sinh vật được lợi, bên kia bị hại hoặc cả 2 cùng bị hại. Gồm quan hệ cạnh tranh, kí sinh – nửa kí sinh, sinh vật ăn sinh vật.

BÀI TẬP:

1/ Quan hệ giữa các cá thể trong hiện tượng tự tử ở thực vật là quan hệ gì? Trong đk nào thì diễn ra mạnh mẽ?

2/ Trong thực tiễn sản xuất, cần phải làm gì để tránh sự cạnh tranh gay gắt giữa các cá thể sinh vật?

3/ Xác định mối quan hệ khác loài trong các ví dụ sau đây?

- Ở địa y, các sợi nấm hút nước và muối khoáng từ môi trường cung cấp cho tảo, tảo hấp thu nước, muối khoáng và năng lượng ánh sáng mặt trời tổng hợp nên các chất hữu cơ, nấm và tảo đều sử dụng các sản phẩm hữu cơ do tảo tổng hợp.

- Trên một cánh đồng lúa, khi cỏ dại phát triển, năng suất lúa giảm.

- Hươu, nai và hổ cùng sống trong một cánh rừng. Số lượng hươu, nai bị khống chế bởi số lượng hổ.

- Rận và bét sống bám trên da trâu, bò. Chúng sống được nhờ hút máu của trâu, bò.

- Địa y sống bám trên cành cây.

- Cá ép bám vào rùa biển, nhờ đó cá được đưa đi xa.

- Dê và bò cùng ăn cỏ trên một cánh đồng.

- Giun đũa sống trong ruột người.

- Vi khuẩn sống trong nốt sần ở rễ cây họ Đậu.

- Cây nắp ấm bắt côn trùng.

4/ Giả sử có các hiện tượng sau:

- Tự tỉa ở thực vật.
- Địa y.
- Hổ ăn nai.
- Cây mọc theo nhóm.
- Dây tơ hồng trên cây nhãn.
- Mèo ăn chuột.

Hãy sắp xếp các hiện tượng trên vào các mối quan hệ cho phù hợp.